

Skriv ut

FOR 1977-04-29 nr 07: Forskrift om verneombud og arbeidsmiljøutvalg.

DATO: FOR-1977-04-29-7

DEPARTEMENT: AD (Arbeidsdepartementet)

AVD/DIR: Dir. for arbeidstilsynet

PUBLISERT: I 1977 s 342

IKRAFTTREDELSE: 1977-07-01

SIST-ENDRET: [FOR-2002-12-20-1621](#) fra 2003-01-01

ENDRER:

GJELDER FOR: Norge

HJEMMEL: [LOV-1977-02-04-4-§3](#), [LOV-1977-02-04-4-§23](#), [LOV-1977-02-04-4-§24](#), [LOV-1977-02-04-4-§25](#), [LOV-1977-02-04-4-§26](#) og [LOV-1977-02-04-4-§29](#) jf [LOV-2005-06-17-62-§20-2](#)

SYS-KODE: BG30, C10, D02

NÆRINGSKODE: 93501

KORTTITTEL: Forskr. om verneombud og arbeidsmiljøutvalg

INNHOOLD

Forskrift om verneombud og arbeidsmiljøutvalg.

- § 1. Virkeområde
  - § 2. Valg av verneombud.
  - § 3. Verneombudenes funksjonstid.
  - § 4. Verneombudets oppgaver.
  - § 5. Hovedverneombudet.
  - § 6. Valg av arbeidsmiljøutvalg.
  - § 7. Om flere utvalg i samme virksomhet.
  - § 8. Funksjonstid.
  - § 9. Arbeidsmiljøutvalgets oppgaver.
  - § 10. Saksbehandlingen i arbeidsmiljøutvalget.
  - § 11. Taushetsplikt.
  - § 12. Opplæring av verneombud og medlemmer av arbeidsmiljøutvalg.
  - § 13. Virksomheter med andre samarbeidsorganer.
  - § 14. Spesielle grupper.
  - § 15. Ikrafttreden.
-

Forskrift om verneombud og arbeidsmiljøutvalg.

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 29. april 1977 i medhold av lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 3 nr. 2, § 23 – § 26 og § 29 nr. 2.

Endringer: Endret ved forskrifter 30 juni 1995 nr. 604, 31 aug 2001 nr. 1016, 20 des 2002 nr. 1621.
Oppheves 1 jan 2013, jf. forskrift 6 des 2011 nr. 1355.

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for virksomhet på områder som nevnt i arbeidsmiljøloven kapittel VII § 23 – § 26 og § 29 nr. 2 og på områder som nevnt i forskrift om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten (rammeforskriften) § 2 nr. 1 bokstav d, med unntak av vedlegg til rammeforskriften nr. 1 bokstav a.

Forskriften gjelder for Svalbard.

0 Tilføyd ved res. 30 juni 1995 nr. 604 (i kraft 1 aug 1995). Endret 31 aug 2001 nr. 1016 (i kraft 1 jan 2002), 20 des 2002 nr. 1621 (i kraft 1 jan 2003).

§ 2. Valg av verneombud.

1) Verneombudene skal velges blant anerkjente dyktige arbeidstakere ved virksomheten, med erfaring og innsikt i dens arbeidsforhold. De bør velges blant arbeidstakere som har arbeidet i virksomheten de siste to år.

Verneombudene velges av og blant arbeidstakere innenfor hvert verneområde. Med unntak av virksomhetens øverste daglige leder har alle arbeidstakere stemmerett. Grupper av arbeidstakere som arbeider på flere verneområder, kan velge egne verneombud for områder som ikke dekkes av andre verneombud.

2) Arbeidsmiljøutvalget deler inn arbeidsplassen i verneområder. I virksomheter som ikke har arbeidsmiljøutvalg, gjøres dette av lokal fagforening (bedriftsklubb) etter at arbeidsgiveren har uttalt seg. Er det flere lokale fagforeninger ved virksomheten, fastsetter de i fellesskap inndelingen av verneområder etter at arbeidsgiveren har uttalt seg. Blir fagforeningene ikke enige, avgjør arbeidsgiver inndelingen. Finnes det ingen lokal fagforening, avgjør representanter utpekt av arbeidstakerne denne inndelingen etter at arbeidsgiveren har uttalt seg.

3) På verneområder hvor en lokal fagforening alene organiserer flertallet av arbeidstakerne, kan fagforeningen utpeke verneombudet.

På verneområder hvor flere fagforeninger til sammen organiserer flertallet av arbeidstakerne, men hvor ingen av dem organiserer flertallet alene, kan de i fellesskap utpeke verneombudet.

4) Ellers velges verneombudene ved flertallsvalg. Valget ledes av et valgstyre for hele virksomheten. Valgstyret skal bestå av fra en til tre personer. Valgstyret utpekes av arbeidsmiljøutvalget. I virksomheter som ikke har arbeidsmiljøutvalg, utpekes valgstyret av lokal fagforening. Er det flere lokale fagforeninger, utpekes valgstyret av fagforeningene i fellesskap. Blir fagforeningene ikke enige, utpekes valgstyret av arbeidsgiveren. Finnes det ingen lokale fagforeninger, utpekes valgstyret av arbeidsgiveren.

Enhver arbeidstaker innen verneområdet og lokale fagforeninger som organiserer arbeidstakere innen vedkommende verneområde, har rett til å foreslå kandidater. Valgstyret skal gjøre kandidatens navn samt forslagsstilleren kjent før valget. Ved stemmelikhet avgjøres valget ved loddrekning. For øvrig fastsetter valgstyret regler for valget med mindre virksomhetens arbeidsmiljøutvalg fastsetter slike regler.

Det kan velges stedfortreder for verneombudet. Reglene som gjelder for verneombudet, kommer i så fall tilsvarende til anvendelse for stedfortrederen.

5) Dersom arbeidstakere motsetter seg å velge verneombud, utpeker arbeidsgiveren verneombud. Dette verneombudet fungerer inntil arbeidstakerne har valgt verneombud etter reglene ovenfor, men ikke for mer enn to år om gangen.

6) I virksomheter som skal opprette arbeidsmiljøutvalg, men ennå ikke har gjort det, gjelder bestemmelsene i denne paragrafs nr. 2 annet punktum og følgende og nr. 4 femte punktum og følgende, inntil utvalget er opprettet.

0 Endret ved res. 30 juni 1995 (i kraft 1 aug 1995- tidligere § 1).

§ 3. Verneombudenes funksjonstid.

Verneombudene velges for to år av gangen. Dersom et verneombud slutter i virksomheten eller går over i varig arbeid innen et annet verneområde, opphører vervet. I så fall skal det umiddelbart velges nytt verneombud, med mindre det er valgt stedfortreder. Da trer stedfortrederen inn som verneombud for den resterende del av valgperioden.

Virksomhetens ledelse skal ha skriftlig melding om hvem som er valgt som verneombud. En arbeidstaker kan ikke kreves anerkjent som verneombud før slik melding er gitt. Inntil ledelsen mottar melding om nyvalg, blir den tidligere valgte å anse som verneombud.

0 Endret ved res. 30 juni 1995 (i kraft 1 aug 1995- tidligere § 2).

§ 4. Verneombudets oppgaver.

Verneombudet skal virke for gjennomføringen av arbeidsmiljølovens målsettinger og ellers utføre sine oppgaver etter arbeidsmiljølovens § 26.

Verneombudet har rett til å bruke den tid som er nødvendig for å utføre oppgavene på forsvarlig måte.

I virksomhet som ikke har arbeidsmiljøutvalg, skal verneombudet også:

- 1) vurdere og avgi uttalelse om saker som er nevnt i arbeidsmiljøloven § 24 nr. 2.
- 2) gjennomgå rapporter om yrkessykdommer, arbeidsulykker, yrkeshygieneundersøkelser m.v. som nevnt i arbeidsmiljølovens § 24 nr. 3. Verneombudet skal medvirke til at årsaken til arbeidsulykker og yrkessykdommer søkes klarlagt og se til at arbeidsgiveren treffer tiltak for å hindre gjentakelse.

Verneombudet skal i slike tilfelle ha samme adgang til Arbeidstilsynets og politiets etterforskningsdokumenter som arbeidsmiljøutvalget.

0 Endret ved res. 30 juni 1995 (i kraft 1 aug 1995- tidligere § 3).

§ 5. Hovedverneombudet.

1) Til hovedverneombud kan velges enten et av verneombudene eller en annen arbeidstaker som har eller har hatt tillitsverv ved virksomheten, jfr. arbeidsmiljølovens § 25 nr. 3.

2) Ved virksomhet hvor en lokal fagforening organiserer flertallet av arbeidstakerne, utpeker denne hovedverneombudet.

I virksomhet som har flere lokale fagforeninger som til sammen organiserer flertallet av arbeidstakerne, men hvor ingen av dem organiserer flertallet alene, kan de i fellesskap utpeke hovedverneombudet. Blir de ikke enige, kommer regelen i nr. 3 til anvendelse.

3) Dersom vilkårene etter nr. 2 ikke er oppfylt, velger verneombudene hovedverneombud. Ved stemmelikhet avgjøres valget ved loddtrekning.

4) Det skal velges stedfortreder for hovedverneombudet. Reglene som gjelder for hovedverneombudet, kommer tilsvarende til anvendelse for stedfortrederen.

5) Hovedverneombudet har ansvar for å samordne verneombudenes virksomhet. Spørsmål som gjelder flere verneområder, skal forelegges hovedverneombudet. Spørsmål om hvilket verneombud en sak hører under, avgjøres av hovedverneombudet.

For øvrig gjelder de regler som er fastsatt for verneombudet, tilsvarende for hovedverneombudet.

0 Endret ved res. 30 juni 1995 (i kraft 1 aug 1995- tidligere § 4).

§ 6. Valg av arbeidsmiljøutvalg.

1) I virksomhet hvor det jevnlig sysselsettes minst 50 arbeidstakere, skal det være arbeidsmiljøutvalg med like mange representanter fra arbeidsgiver- og arbeidstakersiden, jfr. arbeidsmiljølovens § 23.

Ved avgjørelsen av om arbeidsmiljøutvalg skal opprettes, legges det gjennomsnittlige antall arbeidstakere i løpet av siste kalenderår til grunn. Ved beregningen av antall arbeidstakere skal enhver som arbeider minst 20 timer i uka, regnes med.

2) Arbeidsgiveren peker ut sine representanter i utvalget. Arbeidsgiveren, den som i arbeidsgiverens sted leder virksomheten, eller når virksomheten er omfattende, en representant fra den øverste ledelse, skal alltid være medlem av arbeidsmiljøutvalget.

3) Hovedverneombudet skal være en av arbeidstakernes representanter i utvalget og ha stemmerett. Er det

flere hovedverneombud ved virksomheten, velger de en felles representant. Er det bare ett verneombud ved virksomheten, skal det være medlem av utvalget. Arbeidstakerne velger sine øvrige representanter ved flertallsvalg. Bare tilsatte i virksomheten kan velges.

Med unntak av den som i arbeidsgivers sted leder virksomheten, har alle arbeidstakere stemmerett ved valget.

4) Valget skal være hemmelig og skriftlig. Valget ledes av et valgstyre slik som nevnt i § 2 nr. 4.

Enhver arbeidstaker og lokal fagforening har rett til å foreslå kandidater. Valgstyret skal gjøre kandidatenes navn samt forslagsstilleren kjent før valget.

Valgstyret skal utarbeide stemmesedler. Det skal bare avgis stemme på inntil det antall arbeidstakerrepresentanter og stedfortredere, (jf. § 6 nr. 7), som skal velges. Det kan bare stemmes på kandidater som er foreslått.

De som har fått flest stemmer, er valgt i den rekkefølge stemmetallene tilsier. Ved stemmelikhet avgjøres valget ved loddtrekning.

5) I virksomhet med flere lokale fagforeninger, kan to eller flere fagforeninger som tilsammen organiserer flertallet av arbeidstakerne avtale at valget skal skje som forholdstallsvalg eller at fagforeningene skal utpeke arbeidstakernes representanter i arbeidsmiljøutvalg. Blir slik avtale ikke inngått, skal valget skje som flertallsvalg.

Direktoratet for arbeidstilsynet kan dispensere fra denne bestemmelsen.

6) Verne- og helsepersonale, jfr. arbeidsmiljølovens § 30, kan ikke velges som representanter for arbeidsgiveren eller arbeidstakerne. Vernelederen og bedriftslegen skal være faste medlemmer av utvalget. Utvalget avgjør om også annet verne- og helsepersonale (f.eks. verneinspektør, fysioterapeut, bedriftssykepleier) skal være medlemmer. Er det ikke verneleder eller bedriftslege ved virksomheten, skal annet verne- eller helsepersonale der det finnes, være faste medlemmer av utvalget.

7) Medlemmene i arbeidsmiljøutvalget skal ha stedfortredere. Stedfortreder for arbeidsgiver skal utpekes av denne og være fra virksomhetens øverste ledelse. Stedfortredere for arbeidstakernes representanter skal velges/utpekes etter reglene i § 6 nr. 4 og 5. Avholdes valg, velges arbeidstakerrepresentanter og stedfortredere under ett. Medlemmer og stedfortredere blir innvalgt i den rekkefølge stemmetallene tilsier. Stedfortreder med flest stemmer blir personlig stedfortreder for medlem med flest stemmer osv.

8) Blir partene ikke enige om lederen skal være fra arbeidsgiver- eller arbeidstakersiden det første året,

avgjøres det ved loddtrekning.

9) Når arbeidsmiljøutvalget behandler saker som særlig gjelder en arbeidstakergruppe som ikke er representert i utvalget, skal det tilkalles representanter for denne arbeidstakergruppa. Disse har tale- og forslagsrett i utvalget, men ikke stemmerett. Denne regelen komme også til anvendelse for de grupper som er nevnt i arbeidsmiljølovens § 3 nr. 2. (Se ellers § 14).

0 Endret ved res. 30 juni 1995 (i kraft 1 aug 1995- tidligere § 5).

§ 7. Om flere utvalg i samme virksomhet.

1) I virksomheter med flere adskilte driftsenheter, kan arbeidsmiljøutvalget vedta at det skal velges lokale arbeidsmiljøutvalg for hver driftsenhet. Arbeidsmiljøutvalget for hele virksomheten fastsetter arbeidsoppgaver og beslutningsmyndighet for det lokale arbeidsmiljøutvalg. For øvrig gjelder forskriftenes regler om arbeidsmiljøutvalg.

2) Arbeidsmiljøutvalget kan opprette underutvalg som skal behandle særskilte problemer (f.eks. attføringsutvalg, ergonomiutvalg m.v.). Underutvalgene er rådgivende i forhold til arbeidsmiljøutvalget. Arbeidsmiljøutvalget kan likevel vedta at de enkelte underutvalg skal ha en viss avgjørelsesmyndighet.

0 Endret ved res. 30 juni 1995 (i kraft 1 aug 1995- tidligere § 6).

§ 8. Funksjonstid.

Medlemmer av arbeidsmiljøutvalget velges for to år av gangen. Dersom et utvalgsmedlem slutter i virksomheten, opphører vervet. Da trer stedfortrederen inn som medlem for den resterende del av valgperioden.

0 Endret ved res. 30 juni 1995 (i kraft 1 aug 1995- tidligere § 7).

§ 9. Arbeidsmiljøutvalgets oppgaver.

Arbeidsmiljøutvalget er et besluttende og rådgivende organ som skal virke for gjennomføringen av arbeidsmiljølovgivningen i virksomheten.

Foruten de oppgaver som er spesielt nevnt i arbeidsmiljølovens § 24, skal

- utvalget delta i å utarbeide et handlingsprogram for verne- og miljøarbeidet i virksomheten.
- utvalget eller representanter for utvalget foreta befaringer i virksomheten for å kartlegge og vurdere behovet for verne- og miljøtiltak. Verneombud og arbeidsledere for de enkelte områder i virksomheten bør delta under befaringen av områder som de er verneombud eller arbeidsleder for,

- utvalget gi råd om prioritering av virksomhetens planer i arbeidsmiljøspørsmål og selv ta opp spørsmål om nye tiltak,
- utvalget fastsette retningslinjer for introduksjon av nye tilsatte arbeidstakere om det som gjelder verne- og miljøarbeidet i virksomheten og se til at arbeidsgiveren sørger for opplæring av nye tilsatte så snart som mulig etter tilsettingen,
- utvalget også arbeide for at de tilsatte i virksomheten får innsikt i arbeidsmiljøproblemer og søke deres medvirkning i verne- og miljøarbeidet.

I slike tilfelle som nevnt i arbeidsmiljølovens § 24 nr. 3, skal utvalget i alminnelighet ha adgang til Arbeidstilsynets og politiets etterforskningsdokumenter. Arbeidstilsynet eller politiet avgjør i hvilken utstrekning dokumenter skal framlegges. Opplysninger utvalget får fra Arbeidstilsynet eller politiet, skal utelukkende benyttes så langt det er nødvendig for å klarlegge årsaken til en arbeidsulykke.

Dersom det er tvil om planlagte endringer i lokaler, produksjonsprosesser, maskiner m.v. er så vesentlige at de skal forelegges for Arbeidstilsynet etter arbeidsmiljølovens § 19 annet ledd, skal arbeidsmiljøutvalget uttale seg om dette.

0 Endret ved res. 30 juni 1995 (i kraft 1 aug 1995- tidligere § 8).

§ 10. Saksbehandlingen i arbeidsmiljøutvalget.

Arbeidsmiljøutvalget fastsetter selv hvor ofte det skal holde møter. Det skal normalt holdes 4 møter pr. år. Dersom minst to utvalgsmedlemmer krever det, skal arbeidsmiljøutvalget holde møte.

Utvalget tar opp spørsmål på eget initiativ eller etter anmodning fra et verneombud. Enhver annen arbeidstaker kan også henvende seg til utvalget med et arbeidsmiljøproblem.

Utvalget drøfter de saker de behandler, først med sikte på å oppnå enighet. Finner ikke utvalget fram til en løsning medlemmene kan bli enige om, skal det foretas avstemning.

Det skal skrives referat fra møtene i arbeidsmiljøutvalget. Ved avstemninger skal både flertallets og mindretallets standpunkt protokolleres.

0 Endret ved res. 30 juni 1995 (i kraft 1 aug 1995- tidligere § 9).

§ 11. Taushetsplikt.

Verneombud og medlemmer av arbeidsmiljøutvalg plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det de i forbindelse med utførelsen av sine oppgaver får vite om:

- 1) noens personlige forhold, eller
- 2) tekniske innretninger, produksjonsmetoder, forretningsmessige analyser og beregninger og forretningshemmeligheter ellers, når opplysningene er av en slik art at andre kan utnytte dem i sin egen næringsvirksomhet.

Taushetsplikten gjelder ikke om de får samtykke fra virksomheten eller den opplysningene gjelder til å legge dem fram, eller dette er nødvendig for å informere berørte arbeidstakere eller medlemmer av virksomhetens organer om ulykkes- eller helsefare i virksomheten.

Arbeidsmiljøutvalget kan vedta at medlemmene skal være bundet av taushetsplikt. Unntakene fra taushetsplikten i 2. ledd gjelder tilsvarende.

Er verneombudet eller et utvalgsmedlem i tvil om det kan skade å legge fram opplysninger, skal det rådføre seg med den opplysningen gjelder.

0 Endret ved res. 30 juni 1995 (i kraft 1 aug 1995- tidligere § 10).

§ 12. *Opplæring av verneombud og medlemmer av arbeidsmiljøutvalg.*

- 1) Verneombud og medlemmer av arbeidsmiljøutvalg skal få den opplæring som er nødvendig for at de kan utføre sine verv på forsvarlig måte, jfr. arbeidsmiljølovens § 29 nr. 2. Opplæringen skal
  - a) omfatte en innføring i hvordan verne- og miljøarbeid skal drives,
  - b) gi kunnskaper om ergonomi, støy, belysning, klima og trivselsskapende tiltak,
  - c) gi kunnskaper om ulykkesvern, herunder forebyggende tiltak, bruk av personlig verneutstyr m.v.,
  - d) gi innføring og orientering om arbeidsmiljøloven og andre lover og regler som gjelder på dette område.

Brukes det kjemiske stoffer slik som nevnt i arbeidsmiljølovens § 11, skal det gis opplæring om de helsefarer stoffene kan medføre.

- 2) Det skal gis ytterligere opplæring i emner nevnt under nr. 1 som særlig er av betydning for arbeidsmiljøet i vedkommende virksomhet, i den utstrekning dette er nødvendig for at verneombud og medlemmer av arbeidsmiljøutvalg skal kunne utføre sine verv på forsvarlig måte.

Det bør også gis spesiell opplæring av verneombud innenfor verneområder med særlig kompliserte arbeidsmiljøproblemer. Hovedverneombudet skal ha minst samme opplæring som andre verneombud i virksomheten og i tillegg den opplæring som er nødvendig for å utføre oppgavene etter forskriftenes § 5.

3) Praktiske spørsmål i forbindelse med gjennomføringen av opplæringen avklares i samarbeid mellom arbeidsgiveren og arbeidstakernes tillitsvalgte eller ved avtale mellom arbeidsgiverforening og fagforening med innstillingsrett etter arbeidstvistlovens § 11. Er det ingen tillitsvalgte ved virksomheten, avklarer arbeidsgiveren dette med de som skal delta i opplæringen.

4) Opplæringens varighet skal være minst 40 timer. Det kan avtales en kortere opplæring enn 40 timer, dersom partene i fellesskap er kommet fram til at det er forsvarlig ut fra en vurdering av problemenes karakter og omfang.

I tilfelle hvor arbeidsforholdene gjør det nødvendig med en mer omfattende opplæring av verneombud eller utvalgsmedlemmer enn det er besluttet i virksomheten, kan Arbeidstilsynet pålegge arbeidsgiveren å sørge for dette. Arbeidstilsynet kan også fastsette minimumskrav til opplæringen innenfor spesielle bransjer og typer av virksomhet.

5) Verneombudene og arbeidstakernes representanter i arbeidsmiljøutvalgene har rett til å ta den fastsatte opplæringen ved kurs arrangert av arbeidstakernes organisasjoner.

6) Opplæring skal gis snarest mulig etter nyvalg, og den skal fortrinnsvis legges i arbeidstida. Arbeidsgiveren skal dekke utgiftene ved opplæringen. Ved gjennomføringen av opplæring i arbeidstida skal deltakerne ha tjenestefri med full lønn. Er opplæringen lagt i fritida, skal lønn betales som om det gjaldt ordinær arbeidstid, uten overtidstillegg for den faktiske undervisningstid.

7) Hvor opplæring ikke er planlagt eller ikke gjennomført, kan Arbeidstilsynet pålegge arbeidsgiveren å gjennomføre opplæring etter denne paragraf og herunder fastsette innholdet og omfanget av opplæringen.

0 Endret ved res. 30 juni 1995 (i kraft 1 aug 1995- tidligere § 11).

§ 13. Virksomheter med andre samarbeidsorganer.

I virksomhet hvor det allerede er et samarbeidsorgan, kan arbeidsgiveren og lokale fagforeninger som til sammen har flertallet av arbeidstakerne som medlemmer, avtale at det skal fungere som arbeidsmiljøutvalg.

Finnes det ingen lokal fagforening, eller organiserer fagforeningen et mindretall av arbeidstakerne, kan arbeidstakerne utpeke representanter som enten alene eller sammen med fagforeningen, slutter slik avtale med arbeidsgiveren.

For at et annet samarbeidsorgan kan fungere som arbeidsmiljøutvalg, må følgende vilkår oppfylles:

a) Arbeidsgiveren og arbeidstakerne skal ha like mange medlemmer i utvalget. Er andre grupper

representert i utvalget, skal disse representantene ikke ha stemmerett i arbeidsmiljø saker.

- b) Arbeidsgiveren må være representert slik som foreskrevet i § 6 nr. 2.
- c) Hovedverneombudet skal være medlem fra arbeidstakersiden, jfr. § 6 nr. 3.
- d) Verne- og helsepersonale skal være representert uten stemmerett, jfr. § 6 nr. 6.

Kan kravene bli oppfylt ved supplerings av utvalget, kan utvalget fungere som arbeidsmiljøutvalg når slik supplerings skjer.

0 Endret ved res. 30 juni 1995 (i kraft 1 aug 1995- tidligere § 12).

§ 14. Spesielle grupper.

Ved tilleggsforskrifter kan det fastsettes nærmere bestemmelser om hvordan de grupper som er nevnt i arbeidsmiljølovens § 3 nr. 2 (elever, vernepliktige, sivile tjenestepiktige, innsatte, pasienter og utplasserte) skal kunne delta i verne- og miljøarbeidet.

Representanter for disse grupper kan ikke velges til verneombud eller til medlemmer av arbeidsmiljøutvalget uten at dette er fastsatt i tilleggsforskrifter. De har heller ikke stemmerett ved valg av verneombud og arbeidsmiljøutvalg og skal heller ikke være med i tellegrunnlaget når det skal avgjøres om virksomheten har så mange arbeidstakere at arbeidsmiljøutvalg skal opprettes, hvis annet ikke er fastsatt i tilleggsforskrifter.

0 Endret ved res. 30 juni 1995 (i kraft 1 aug 1995- tidligere § 13).

§ 15. Ikrafttreden.

Disse forskrifter trer i kraft samtidig med at kap. VII i arbeidsmiljøloven trer i kraft.

0 Endret ved res. 30 juni 1995 (i kraft 1 aug 1995- tidligere § 14).